

MAGYAR LAP

1. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 239 (2801) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Stalin személyesen veszi át a Moszkva körüli hadműveletek irányítását

Az utolsó szovjet tartalékokat is harcbavetették az arcvonal középső szakaszán. Női zászlóalj szervezésére kapott megbízást egy kommunista vezető. Kivégeztek számos moszkvai lakost ellenforradalmi tevékenység miatt

Kuibisevből jelentik: (Reuter) Legújabb jelentés szerint az arcvonal középső szakaszán folyó ütközetben kedden és szerdán bevették az utolsó tartalékokat.

Ankarából jelentik: (B. T.) Kutasov tábornok, az ankarai szovjet nagykövetség katonai attaséja a Szovjetunióba utazott, hogy magasabb katonai parancsnokságot vegyen át. Moszkvai hírek szerint Pavgeva Anna kommunista vezető, aki régebben Bukarestben élt, megbízták a szovjet női zászlóalj megszervezésével és egyúttal tábornoki rangra emelték.

Berlnből jelentik: (B. T.) Zsukov Gregor tábornoknak, Timosenko helyére történt kinevezése nagy figyelmet keltett. Zsukov a középső harcérter parancsnoka címet kapta. A középső harcérter főparancsnokságában történt változás, az itt küzdő szovjet csapatok súlyos helyzetére mutat. Egyes körökben rámutatnak arra, hogy annak idején az összeomlás előtt Franciaországban is a katonai parancsnokokat okolták a helyzet miatt, azokat le is váltották. A londoni rádió a főparancsnok változtatással kapcsolatban megjegyzi, hogy Stalin most személyesen veszi át a hadműveletek irányítását Moszkva körül.

FOKOZÓDIK A ZÜRZAVAR MOSZKVABAN

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma Bernen át érkezett jelentése szerint Moszkvában tovább fokozódik az általános zürzavar. A moszkvai menekültek más városbeli menekültekkel összekeveredve az Uralon túli területek felé tartanak. A menekültek tömege eltorlaszolta az utakat és a forgalmat megakadályozza. A menekültek között az élelemhiány miatt járványos pusztítanak és rengeteg a hajléktalan. A Newyork Journal szerint Moszkvában tömeges kivégzések vannak. Nagyrészt azért lőtték agyon, mert elhagyták munkahelyüket.

Londonból jelentik: (Reuter) A moszkvai rádió jelentése szerint a város parancsnoksága három embert halálra ítélt, mert kommunistaellenes tevékenységben találtak bűnösnek, azonkívül a rendelkezések ellenére megpróbálták elmenekülni Moszkvából. További öt embert, közöttük a központi tejkereskedelem igazgatóját azzal vádolják, hogy a rájuk bízott élelmiszerekkel üzérkedtek. A vádlottakat rablás miatt állították bíróság elé. (MTI)

Tokióból jelentik (NTI): A Nisi Nisi megjegyzést fűz ahhoz a jelentéshez, amely szerint a Szovjetunió és az Egyesült Államok között a kamcsatkai kikötők felhasználásáról szerződés jött létre. A japán lap ezekről írja:

A szerződésből az a fontos körülmény derül ki, hogy az Egyesült Államok érdekelve van a Szovjetunió távolkeleti jelentősebb pontjain. Az már másodrendű kérdés, hogy az Egyesült Államok mely szovjet kikötőt használja fel. Japán részről azonban igen nagy jelentőségű az, ha amerikai hajókaravánok jövet-menel. Japán északi vizein közlekednek. (MTI)

Timosenko, a „Szovjet hőse“ már nincs az élők sorában (?)

Az Esti Ujság írja: Berlni értesülés szerint a Szentpétervár területén körülrzárt kerekén 5 millió ember sorsáról és életéről a legborzalmasabb hírek szivárognak ki az ostromgyűrűn át. Az éhség Szentpéterváron példátlan arányokat ért el. Teljesen megbízható jelentések vannak arról, hogy már több ízben bukkantak emberevés nyomára. Ilyeneket egyébként nemcsak Szentpéterváron, hanem a harcérter más szakaszain is tapasztaltak a németek a bekerített bolsevik csapatok között. A szentpétervári harcérteren a beálló hideg természetesen még borzalmasabbá teszi a szűk területre összehúzóított tömeg helyzetét. Timosenko sorsáról nincs részletes jelentés. Minden valószínűség arra mutat, hogy a „Szovjet hőse“ — ezt a címet kapta három héttel ezelőtt Stalintól — már nincs az élők sorában. Ugyanigy hiányoznak

azonban a jelentések a másik két szovjet tábornagy sorsáról is. Valószínű, hogy Budjenit már kivégezték, vagy legfeljebb még börtönben várja sorsa beteljesülését. Vorosilovról szintén megbízható jelentések, valószínűleg „teljesen eltűnt“. A szentpétervári harcérter főparancsnokáról a legutolsó hírek akkor jelentek meg, amikor az angol-amerikai bizottság még Moszkvában tárgyalt. Akkor azt jelentették Moszkvából és Londonból is, hogy a moszkvai küldöttség egyik tagja Vorosilov lesz. Volt olyan jelentés is, mely szerint repülőgépen indult Pétervárról Moszkvába. Azóta azonban teljesen nyoma veszett. A moszkvai tárgyaláson sohasem említették a nevét, viszont arról sincs jelentés, hogy visszatért volna Pétervárra. A valószínű az, hogy csúszkál Timosenko és Budjenit sorsában.

Vita az alsóházban Moszkva megsegítése körül

Amszterdamból jelentik: (NTI) Londoni jelentés szerint az alsóházban két képviselő azt követelte, hogy küldjék azonnal brit hadosztályokat a Szovjet megsegítésére. Az egyik munkáspárti képviselő kijelentette, hogy Londonban nagy aggodalommal figyelik a helyzetet és szeretnék tudni, mit tett eddig Anglia a Szovjet megsegítése érdekében. Angliának legyélges segítséget kell nyújtania a Szovjetnek. Felszólította a kormányt, hogy intézkedjék a Középkeleti angol hadercnek a Kaukázuson át való szállításáról a Szovjet unió megsegítésére az ukrajnai hadszíntéren. Wedgwood pártokivüli képviselő pártolta ezt a

javaslatot, amely brit hadosztályoknak a Szovjetbe való küldésére vonatkozott. Eden külügyminiszter szólt fel azután és hangoztatta, nem tartja helyesnek, hogy a felszólalásokban mindig a Szovjet megsegítéséről beszélnek, mert nemcsak a Szovjet megsegítéséről van szó, hanem egy közös célról. A Szovjetunió borzalmas megpróbáltatások előtt áll és senki sincsen az angol parlamentben, aki ne kívánna minden lehető megtenni megsegítése érdekében. Biztosította a képviselőket, hogy Nagybritannia minden lehető segítséget megad a Szovjetnek. (MTI)

Szociális gondozás

Irta és a városi szociális elnökségen felolvasva: KOVACS JOLÁN

Kezdetben a szociális munkát az egyházak és a társadalmi egyesületek végezték. A társadalom érezte meg először a bajokat, amelyek az emberi közösség erejét fogyasztották és találmányossággal igyekezett is a bajokon gyorsan segíteni. A társadalmi munka nagy jelentősége éppen ebben a gyorsaságban rejlik. Felfedezi a bajt és azokra gyors intézkedéseket tud hozni. Meg tudja ezt tenni azért, mert munkája szabad, a bürokrácia nem nehezíti.

Tudalvó, hogy az egész világon az egyházak és a társadalmi egyesületek kezdték meg először a munkaképtelenek, az árva, a betegek és a gyermekek ügyének a felkarolását gyűjtésekből és adományokból származó anyagi eszközökkel a támogatásukat.

A szociális munka fejlődésének ebben az állapotában még a jótékony-ság keretei között mozog. Összegyűjti a szükséges anyagi eszközöket és szétosztja azokat. A munkájának egy későbbi fejlődési fokán a gyűjtött adományokat már nem forgácsolja szét, igyekszik intézményeket létesíteni, amelyek állandóan tudnak gondoskodni a rászorultakról (szegényházak, kórházak).

Amilyen nagy jelentősége van a társadalmi szociális munkának azáltal, hogy gyors intézkedéseivel a jelentkező bajt azonnal orvosolja, éppen így megvannak a hátrányai is.

A társadalmi munka, amikor már nem tud megküdeni a reá hátráló feladatokkal, inspiratív erejével hat az állami igazgatásra és áthárítja a feladatok megoldását az államra. Mindannyian ismerjük egy-egy szociális gondolatnak azt az útját, amelyet a napi sajtón, a politikai programbeszédeken keresztül megtesz mindaddig, amíg kitisztul, parlamenti interpelláció lesz belőle és mint rendelet, vagy törvény jelenik meg.

Ugyanis az állami igazgatásnak nemcsak a honvédelem a közoktatás-ügy stb. a feladata, hanem feladata az is, hogy a nemzet nyugalma és békéje érdekében meghozza mindazokat az intézkedéseket, amelyek a szociális bajok és hiányok megszüntetésére és megelőzésére vezetnek. Az államnak ezt a tevékenységét nevezük szociálpolitikának.

Az állami igazgatásnak egy fejlettebb magasabb fokozata amikor már nincsen szükség ezekre az áthárító és védekező intézkedésekre, azaz a szociálpolitikai tevékenységre amikor az egész törvényhozás a nép érdekeinek teljes szem előtt tartásával történik, a törvények és a rendeletek megalkotásánál az első szempont a szociális. Az államigazgatásnak ezt a formáját nevezik szociális politikának. Példa erre a totális államok, Né-

metország, Olaszország rendszere.

Ugy a szociálpolitikanak, mint a szociális politikának végrehajtó szerve az állam életében a *szociális közigazgatás és a szociális gondozás*.

A *szociális gondozás* tehát egyenlő fdős a szociális gondolat születésével és az első szociális intézkedéssel ami valaha történt. A gondozás a végrehajtó munka, a gondozás telíti meg tartalommal, étellel, szépséggel a papíros intézkedést.

Az állam *szociálpolitikai* tevékenységével a gondozói munka feladata már két irányú: ellát és nevel. Nevelésével már megelőz és prevenciót végez. Az általános tömegekre hozott intézkedéseket alkalmazza az egyénre, megkeresi a módokat, amelyek az egyén boldogulását elősegítik. Ellátja a betegeket, öregeket, védi és neveli a gyermeket, elkülöníti a társadalomból az erkölcsileg betegeket, pl. a bűnöző gyermeket, hogy a példájától megóvja az arra hajlamosat. Munkát ad a nincstelennek és igyekszik testi ereje és képessége szerint biztosítani a munkaalkalmat. Legújabb törekvése, hogy hitelt, gazdasági megerősítést nyújt azoknak, akik existenciájukban veszélyeztetettek vagy gyengék. Felkarolja a nagy családokat, igyekszik megelhetésüket könnyíteni, segít a megindulásban, nevel és tanít a szebb és boldogabb életre. Kiindulásában mindég az embert, az egész embert tekinti minden bajával és összes értékeivel együtt. A támogatása mindég az emberen keresztül a család megerősítésére irányul, mint a nemzeti élet legkisebb, de alapsejtjére, mely ha beteg, beteg az egész ember élete is.

A szociális gondozás attól függően, hogy mi az egyén szociális betegségének az oka kiindulásában, más és más. Lehet a baj oka *erkölcsi, egészségi, gyermekvédelmi, igazságügyi, ipari és szegénygondozói*. E szerint változik a *gondozás* is. Azonban a *szakgondozás* csak abban különbözik egymástól, hogy kiindulása más, azonban a főcél mindég egy: a szociális egészség helyreállítása. Vagyis a törekvés arra, hogy az egyén újra teljes értékű tagja legyen a társadalomnak.

Célját csak akkor éri el, ha a bajok okát nem különálló tünetnek kezeli, hanem meglátja és megkeresi az összefüggést közöttük. A bajok láncsorozata szorosán egymásba fonódik. Pl ha a munkanélküliséget tekintjük, mint a baj kiindulását, megtaláljuk az összes többi láncszemet is. A családfő munkanélkülivé válik, csökken a jövedelme, a család gyengébben táplálkozik, egészségtelen lakásba kényszerül, fellép a betegség. Az anya megbetegszik, nem tud gyermekéről gondoskodni, a gyermek csavarog, nem kedveli meg a munkát, dologkerülő lesz, felnő és mint felnőtt sem változik. Hogy dolog nélkül tudjon megélni, bünt követ el, büntetésre szorul.

Teljes értékű a gondozás munkája azonban csak akkor, ha nemcsak a már meglévő betegséget gyógyítja, mint ahogy ezt a fenti példa is mutatja, hanem a megelőzést is feladatának tekinti.

Az egyik szaklapban olvastam a múltban egy érdekes statisztikát arról, hogy Amerikában a szociálstatistikusok kiszámították, mennyibe kerül az Egyesült Államoknak a fegyintézetek

fenntartása. A kiszámított magas összeghez hozzáadták a teljesíthetetlen munkanapok számát és az elmaradt népszaporulatot és így együtt kiszámították mennyi kár érte az államot. Ezek a számok döbbenetesen bizonyították, hogy az Egyesült Államoknak sokkal nagyobb összeget kell áldozni a bűnözést kiváltó szociális bajok megszüntetésére.

Azokban az államokban pedig, ahol az állam olyan politikát folytat, hogy a szociálpolitikai intézkedésekre már nincsen szükség, mint Németországban és Olaszországban, ott a szociális gondozás a nemzetnevelés feladatába olvad bele és politikai szervezetek, korporációk, szabadidő mozgalmak és hasonló nagy jelentőségű nemzeti intézmények munkájában éled ujja.

A szociális gondozás módszere, amellyel ezt a feladatát teljesíti, a *környezettanulmány*. Mivel a gondozás az egyént nem mint számszerűséget, hanem mint a való életben élő, a maga nemében egyedülálló személyt tekinti, ezért a megismerésnek az egyén összes életkörülményei megismerésével kell kezdődni. Az egyént mindég a családban kell vizsgálni. Az első lépés a családi környezettanulmányok elkészítése. A környezettanulmányt mindég az egyén életének a színhelyén a családi otthonban családlátogatások alkalmával kell elkészíteni. A családlátogatásokat végző hivatásos vagy önkéntes szociális munkás mindannyiszor mint látogató és nem mint összeíró lép fel. Látogatásának idejét mindég pontosan megválasztja és a környezettanulmányj lap minden kérdését kívülről tudja, úgyhogy beszélgetés során észrevétlenül intézi azokat az érdekeltekhöz.

A szociális munkának a legnagyobb gondossággal kell eljárnia a szociális betegség lerögzítésénél. Hogy munkáját jól el tudja végezni, feltétlen gyakorlattal és szaktudással kell rendelkeznie. Szerte a világon 153 helyen van egyetemi tanszaka a szociális tudományoknak. Sajnos nálunk, Ma-

gyarországon még csak egyesületek próbálják ezt a hiányt pótolni és nevelni a szociális munkások nemzedékét.

Azonban a nevelés és a szaktudás egymaga sem elegendő ahhoz, hogy jó környezettanulmányt készítsünk a szociális megsegítésre utalt családról. A környezettanulmányt készítő szociális munkásnak legfontosabb tulajdonsága a beleélő kombináló képesség. Megérző ereje legyen, amivel megtalálja a családnak azt a tagját, akiben fel tudja kelteni a felelősség érzetét, vágyat az emelkedésre, kitartást a küzdelemre.

A környezettanulmánnyal elindított gondozás nem lehet egyetlen adatfelvétel, hanem sorozatos látogatásokkal folyamatos gondozással kell váljék. Éppen úgy, ahogy az orvos is mindaddig gyógykezel a beteget, amíg testi és lelki ereje helyre nem áll.

Igy tehát világosan megmutatja a szociális munkának ez a folyamata, amely törvényalkotáson és a közigazgatáson keresztül a szociális gondozó környezettanulmányozóhoz vezet, hogy ő a munka alappillérei, a munka egész felelőssége, eredménye, jól felhasználható vagy eltekoztolt anyagi ereje, mind a szociális gondozó-környezettanulmányozó kezében van letéve. A jól elkészített környezettanulmány, a szakszerű és kitartó gondozás dönti el, hogy tudunk-e minden egyes rászorult családon segíteni. Hogy a segélyből a legmagasabb értékű juttatásig a gondoskodás jó helyre jut-e?

Nem tudom eléggé hangoztatni azt a mély meggyőződésemet, hogy az egész magyar szociálpolitika eredményessége attól függ, hogy rátermett, hivatásérzéstől átitatott kis szociális környezettanulmányozóink és gondozóink legyenek, akik eljutnak minden egyes kérelmezőig és szeretettel, megértéssel és szaktudással igyekeznek a törvényt életté változtatni, mert ha öbennük szeretet nincsen, olyanná lesz minden, mint a zengő érc vagy a pengő cimbalom.

Gyűlést tartott a nagyváradi római katolikus egyházközség képviselőtestülete

Megválasztották az újvárosi plébánia új kántorát és a Katolikus Akció bizottságait

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap este tartotta meg a nagyváradi római katolikus egyháztanács képviselőtestülete közgyűlését. A gyűlésen a tagok majdnem teljes számban megjelentek. Öröndetes jelenség ez a nagy érdeklődés az egyház ügyei iránt. Különösen biztató az, hogy az anyaországból Nagyváradra letelepedettek is bekapcsolódtak az egyházközség életébe.

A gyűlés foglalkozott Halmos András újvárosi kántor lemondásával. Dr. Lestyán Endre prelátnak-kanonok melez szavakkal emlékezett meg Halmos András 37 éves buzgó, odaadó szolgálatáról és javasolta, hogy a képviselőtestület jegyzőkönyvében fejezze ki köszönetét iránta. A gyűlés lelkes ünneplésben részesítette az állásától önként megváltó Halmos Andrást.

Sor került ezután az új kántor megválasztására. A meghirdetett állásra huszan adták be pályázatukat. A pályázók tegnap délelőtt próbaéneklésben vettek részt az újvárosi plébániatemplomban. A próbaéneklés bírálatának elnöke dr. Lestyán Endre prelátnak-kanonok, tagjai pedig Mellau István pápai kamarás, dr. Bánáss László c. kanonok és dr. Szalay Elemér városi zeneiskolai igazgató voltak. A bizottság három pályázót terjesztett az egyházmegyei főhatóság elé kijelölés végett. Az egyházmegyei főhatóság Majoros Endrét, Géber Tibort és Rákóczy Sándort jelölte. A gyűlés a három jelölt közül Majoros Endrét választotta meg 25 szavazattal. Rákóczy Sándor 20, Géber Tibor pedig 2 szavazatot kapott.

A gyűlés a továbbiakban a Katolikus Akció különböző bizottságait választotta meg:

Az egyházközségi képviselőtestület tagjainak beosztása a Katolikus Akció Szakosztályiba

Hítbuzgalmi:

Elnök: dr. Cziffra Kálmán, alelnök: dr. Imrik Gusztáv, jegyző: dr. Czumbel Károly. Tagok: Deák Albert, dr. Bartalos Gyula, dr. Markovits Manó, Kellner György, Wagner Nándor, Andriška János, Joó Lajos, Szócs Dénes, Barta János, Kiss Endre, Wallner Ferenc, Bartos Sándor, Kocsáncsi István.

Karitás:

Elnök: Horváth Árpád, alelnök: Fábber Lipót, jegyző: Elkán Károly. Tagok: Brósztel Lajos, Farkas Mihály, Galamb Mihály, dr. Botskor Gyula, Hermann Lajos, Klemensz Rezső, Kazik István, Arnóczy József, dr. Gyapay László, dr. Lőrinczy Gyula, Paróczay István, Pintye György, Várady Boldizsár, Ráduly Géza.

Társadalmi:

Elnök: dr. Gyöngyössi István, alelnök: Balogh József, jegyző Szery Andor. Tagok: Akurátni András, Frischmann Adolf, Sülle József, dr. Andriška József, Hlafky Endre, dr. Krüger Jenő, Rozslay István, Szabó János, dr. Horváth György, Lestyán Kálmán, Molnár Győző, Ráczy Endre, Kerekes Lajos, Lőrinczy Győző.

Sajtó:

Elnök: dr. Paál Árpád, alelnök: dr. Popity János, jegyző: dr. Pacsai János. Tagok: Csicsmányi Jenő, Podolcsák József, Bányai Imre, Kellner György, dr. Novoszell Ferenc, Tóth László, Belányi Imre, Dévald László, Falcsik Sándor, Réz Andor, Dorsoszky József, Derzsy Zoltán.

Szervezési:

Elnök: dr. Jelenits István, alelnök: Scheller Ferenc, jegyző: Derzsy Zoltán. Tagok: Papp Ferenc, Pintér István, dr. Vargha László, Galló János, Jelinek Geza, Fernbach Mihály, Schisszer Miklós, Szallerbek Antal, Zöldy Bertalan, Pásztay Gyula, Tóth Sándor, Dvorzsák Lajos, Thom János.

Györfly-Bengyel miniszter szombat délután beszédet mond a rádióban

A MTI jelenti: Györfly-Bengyel Sándor m. kir. tárca nélküli közlataügyi miniszter, október 25-én, szombaton délután 18 óra 45 perckor rádióbeszédet mond „Harc a drágaság ellen” címmel.

A nantesi merénylet után: Bordeaux német katonai parancsnokát is lelőtték

Párizsból jelentik: (NTI) A lapok közlik a párizsi katonai parancsnok felhívását, amelyben bejelenti, hogy a nantesi merénylet után lelőtték a bordeauxi katonai parancsnokot is. A nantesi merénylet tetését még nem fogták el. Az újabb merénylet miatt elrendelték 50 tuzs agyonlövését. Ha október 26-ig nem fogják el a tettest, akkor további 50 tuzst végeznek ki. A tettes nyomravezetőjének 15 millió frank jutalmat adnak. (MTI)

Ma és minden szombat este **Flecken, Vargabéles a „MÁTYÁS”** söröző és étteremben Szilágyi Dezső-utca 5.

Széles vonalban áttörték Moszkva külső védelmi vonalát a német csapatok

Hatvan kilométerre közelítették meg a fővárost a délről előretörő csapatok. Ukrajnában ismét hátrább szorították az ellenséget a szövetséges erők

Vezéri főhadiszállás. (NTL) A védőerőparancsnokság jelenté: A nehéz időjárási viszonyok ellenére Moszkva körül a szovjet haderő külső védelmi vonalát nyugat és délnyugat felől széles vonalban áttörték. Délről támadó csapataink Moszkvától hatvan kilométernyire küzdötték előre magukat. Csütörtökre virradó éjszaka is robbanó és gyújtó bombákkal árasztottuk el Moszkva hadifontosságú helyeit. Tengeralfutóink az Atlanti óceánon négy ellenséges kereskedelmi hajót süllyeszttek el 32.000 tonna tartalommal. Eközben egy 14.000 tonnás erősen biztosított brit csapatszállítóhajót kilőttünk a karavánból. Harci gépeink elsüllyeszttek egy 1500 tonnás kereskedelmi hajót és súlyosan megrongáltak egy nagy keres-

kedelmi hajót. Légi haderőink éjszakai támadásai során Birkenhead ellátási berendezéseit és kikötőjét támadták. Heves robbanások és tüzek keletkeztek hadifontosságú berendezésekben. Telitalálatok érték más harci gépek tevékenysége következtében Great Yarmouth kikötőberendezéseit is. Az ellenség csütörtökre virradó éjszaka robbanó- és gyújtóbombákat dobott le Nyugat-Németország különböző helységeire. A bombák a polgári lakosságban csekély veszteségeket okoztak, az anyagi kár jelentéktelen. Három brit bombázót lelőtünk. A brit légierő október 15-ike és 21-ike között 59 gépet vesztett. A német veszteség ugyanezen idő alatt az Anglia elleni harcban 8 gép volt. (MTL)

sárló bizottság egyik levelében megállapítja, hogy az Egyesült Államok minden ígéretüknek eleget akarnak tenni. Anglia megterhelése igen súlyos, azonban reméli, úgy tudja majd végrehajtani a páncélokcsítermelést, hogy Anglia nem marad védtelenül. Felhívja a dolgozó népet, hogy ragadjon fegyvert Anglia védelmében. Ha elkövetkezik az idő, egész Anglia lakosságának úgy kell résztvenni az ország védelmében, mint a szovjet lakosoknak. Végül annak a véleményének adott kifejezést, hogy a Szovjet után Angliára kerül sor. (MTL)

Newyorkból jelentik. A Fehér Ház jelentése szerint keddtől kezdve a Szovjetunióhoz szülő amerikai szállítmányokat Archangelszken keresztül bonyolítják le. (MTL)

MEGTORPEDÓZTAK A VILAG LEGNAGYOBB TARTALYHAJÓJÁT

Newyorkból jelentik. (Stefani) A világ legnagyobb tartályhajóját, a 9000 tonnás *Eagle*t, mely egy nagy

Több szovjet kiserődöt bombázták szét a német stukák

A Magyar Távírti Iroda jelenté: Az ukrainai arcvonalon küzdő szövetséges erők ismét hátrább szorították az ellenséget és teljes tervszerűséggel folytatják hadműveleteiket. Az ellenséges légitvekenység ezen az arcvonalon érezhetően csökkent. A honvédseregtestek újabb előretörésekkel mélyítik ki eddigi sikereiket és közelnek a Donec folyóhoz.

Berlinből jelentik. (NTL) Október 22-én a Leningrádba bezárt szovjet erők ismét sikertelen kísérletet tettek a német vasgyűrű áttörésére. Valamennyi szovjet támadás megghiúsult bár erős tűzvérségi tűz előzte meg. A bolsevisták súlyos vérvesztéseket szenvedtek. A német nehéztűzvérség október 22-én újból hatásosan tüzelt Leningrád hadifontosságú célpontjaira és ellátási üzemeire. Sikeres zavaratták a Leningrád és Kronstadt közötti hajóközlekedést is. (MTL)

Berlinből jelentik. (NTL): A keleti arcvonal déli szakaszán német zu-

hanó bombázó alakulatok megládatlak szovjet tábori állásokat, szétbombáztak több kiserődöt, több helyen megszakítottak vasúti fővonalakat, hevesen támadtak harcban álló csapatokat és menetszlopokat. Súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek csapattáborokban is. Megsemmisítettek 250 járművet, 4 harckocsit, 12 löveget, 14 mozdonyt. Felrobbantottak egy hadianyagraktárt kisiklattak néhány robozó vonatot. (MTL)

12-14 ÉVES FIUK AZ ELFOGOTT SZOVJETKATONÁK KÖZÖTT

Berlinből jelentik. Mint a Német Távírti Iroda értesül, a német csapatok a Kalimintól keletre fekvő harcter megítisztása során az elmúlt napokban nagyobb számú foglyot ejtettek. Átvizsgálás közben kiderült, hogy 1025 egynapon elfogott szovjetkatonák közül 726 fogoly 12-14 éves serdülőkör, illetve 50-60 éves polgári munkás. (MTL)

Zsakov tábornokot nevezték ki parancsnokká Timosenko helyébe

Berlinből jelentik. (NTL) Katonai helyről közlik, hogy a bolsevisták október 22-én Leningrád mellett erős páncélos kötelékekkel áttörést kíséreltek meg. Német páncélokocsik meglepetésszerűen az előreguruló szovjet páncéltörőkhöz értek és rövid harc után szétlőtték azokat. Egyetlen szovjet páncélokocsi sem tért vissza Leningrádba. (MTL)

Londonból jelentik. A Reuter Iroda moszkvai jelentése szerint az arcvonal középső szakaszának parancsnokává, beleértve a moszkvai szakaszt is, Zsakov tábornokot nevezték ki. Timosenko tábornagy más szolgálati beosztást kapott. (MTL)

Berlinből jelentik. (NTL) A német csapatok foglyul ejtettek egy szovjet-

hadsereg több magasrangú tisztjét köztük egy szovjet hadtest tartalékos parancsnokát. (MTL)

Berlinből jelentik. (NTL) A szovjet légierő szerdán a keleti arcvonal déli szakaszán újból súlyos veszteségeket szenvedett. A németek 65 szovjet gépet lőtek le, ebből 33-at légi harcban. (MTL)

ARCHANGELSZKEN AT SZALLITJAK AZ AMERIKAI SEGÍTSÉGET A SZOVJETUNIONÁK

Amsterdamból jelentik. (NTL): Lord Beaverbrook az angol felsőház csütörtöki ülésén beszédet mondott a szovjetunióhoz hadianyaggal való ellátásáról. Kijelentette, hogy az Egyesült Államokban működő brit bevá-

Egyiptomban súlyos helyzetet teremtett az ostromállapot

Ankarából jelentik. (Stefani) Egyiptomból érkező hírek szerint a lakosság élete egyre súlyosabbá válik. Ez kizárólag az angolok hibájából rójják fel. Az ostromállapot megbénította a nemzeti életet, zavart okoz a kereskedelemben és szállításokban. A hamis pénz egyre nagyobb mennyi-

ségben kerül forgalomba. Egészségi téren is nagyon leromlott a helyzet, különösen a difteritisz és tüdővész betegségek terjedtek el nagy mértékben. Pénzügyi téren is leromlott a helyzet. Az adóterhek nőnek és az elsődrendű élelmiszerek árai rohamosan emelkednek. (MTL)

A francia nép mélyen elítéli német tiszték elleni merényleteket

Vichy. (MTL) A nantési merénylet híre csak ma jutott a meg nem szállott területek lakosságának tudomására és ott a legnagyobb felháborodást keltette. Kormánykörökben a legnagyobb mértékben elítélik a gyáva tettet és annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy a gyilkosságot bizonyos külföldi kormányok szolgálatában követték el, mely kormányok nyugtalan-ságot akarnak kelteni Franciaországban és meg akarják akadályozni a francia-német együttműködés kifejlődését. Az általános meggyőződés az, hogy a merénylet tettesei csupán egyéni tettet követtek el és nem támaszkodnak semmiféle belső népi mozgalomra. Igen valószínűnek tartják, hogy a kommunisták keze is benne van a merényletben, a vizsgálat azonban eddig még nem hozott végleges eredményt. Hivatalos helyen a merénylettel kapcsolatban hangsúlyozzák, hogy Franciaország becsületbeli kérdésnek tekinti, hogy megtartsa adott szavát és visszautasítson minden olyan gondolatot, amely a

megszállók elleni orvítámadásra irányul. Hála Pétain tábornagy és Darlan helyettes miniszterelnök eddigi tevékenységének, mindezekig sikerült elkerülni minden komoly összejövetelt a megszálló erők és a megszállott területek lakossága között. A bűnös cselekedeteknek a jövőben sem sikerül megakadályozniuk azoknak a becsületes kapcsolatoknak a megvalósulását, amelyeknek célja a két nép egymással való kibékítése. Pétain és Darlan rádiófelhívásai is értékes bizonyosságot szolgáltatják annak, hogy a vichy-i kormány tökéletes loyaltást tanúsít a francia-német kapcsolatok tekintetében. A meg nem szállott övezet sajtója még nem foglalkozik az eseményekkel a megszállott övezetben megjelenő lapok azonban egyhanguan méltatlanságukat fejezik ki és kegyelettel adoznak a meggyilkolt német alezredes emlékének. (MTL)

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at.

Kötöttáru osztályunkon harrisnyák, kombinék, férfi és női pulloverek, kesztyűk, zsebkendők nagyon olcsón kerülnek eladásra
Leitner Márton és Fiai
Hlatky Endre u. 5.
Vászon árak és női szövetek érkeztek!

karavánban haladt, ideérkező hírek szerint, az Atlanti-óceánon megtorpedózták. (MTL)

Rómából jelentik. (Stefani) Az olasz főhadiszállás 508-ik számú közleménye: A haditengerészet repülőgépei szerdán délután eredményesen géppuskázták a mikabbai repülőterem a földön tartózkodó gépeket. Ezt követően vadászgépeink megtámadtak egy ellenséges alakulatot és légi harcban hat Hurricane mintájú gépet lőttek le, egyet pedig olyan súlyosan megrongáltak, hogy azt is elveszítettnek kell tekinteni. Minden repülőgépünk visszatért, egy repülőgépünk rongálódott meg. Repülőink az éj folyamán újból bombázták a mikabbai repülőteret. Északafrikában a tobruki arcvonalon helyi jellegű tevékenység során néhány foglyot ejtettünk. Német repülőgépek bombázták az erődítmény célpontjait és több helyen robbanásokat okoztak bombáikkal. Az ellenségnek az október 21-iki hadijelentésben említett Tripoli elleni légitámadásnál egy ellenséges gépet lelőtünk. Keletafrikában sikeres összecsapásokban csapataink veszteségeket okoztak az ellenségnek. (MTL)

Hogyan „foglalták el” Odesszát a román hadsereg csapatai?

— A „Curentul” munkatársának helyszíni tudósítása —

A „Curentul” című bukaresti lap egyik munkatársa helyszíni tudósítást írt lapjának az első román katonák behatolásáról Odesszába. Ezt a cikket teljes terjedelmében közöljük.

Ejszaka 11 óra. Hirtelen autó áll meg a parancsnokság épülete előtt és parancsot ad át a hadseregparancsnokságtól. A parancs határozott és világos. A Vladescu tábornok parancsnoksága alatt lévő hadosztálynak a holnapi nap folyamán meg kell szállni azt a 10 kilométeres frontszakaszt amely a román előőrsök és a tengerpartja között van. Ebbe a 10 kilométeres szakaszba belesik Odessza városa is.

Parancsok röppennek szerte szét mindenütt mozgolódás támad és a nagy sűrűségű forgás közepette érkezik el a hajnal s ezzel az indulás órája. — Adott jelre indulnak meg a román csapatok és rövid, de heves tűzharc után vetik ki állásaikból az orosz utóvédék „vég”-ét. Fejünk felett tüzérségi lövedékek süvítnek el és csapódnak be messze mélyen még az oroszok által megszállva tartott területen. Az oroszok megkísérelnek némi ellenállást itt ott közelharccra is kerül sor, de csak a fanatikusabb próbál ellenállást tanúsítani. Az előnyomuló csapatok azonban ezt is megsemmisítik. Így érnek el a csapatok Dálnik községhez, amelynek birtoklásáért öldöklő harcok folytak mindkét részről irriszi veszteségekkel. Most minden kihalt és csendes. Üresnek látszik a község.

Ovatosan hatolnak

A felderítő járőrök a községbe, közszenlétben állanak a páncéltörő agyuk is, de semmi különösebb nem zavarja meg az előnyomulást. Minthogy az utakat kidöntött fatörzsek, kőtömbök és más egyéb akadályok zárják el, járművel nagyon nehéz a közlekedés és így a fogatolt tüzérségi lövegek nem tudják követni a gyalogságot, hanem tüzelő állásba mennek át és néha-néha hallatják is hangjukat. Az orosz állások első vonalain túl beton erődítésekre bukkanunk. Ezek 50 méternyire vannak egymástól és előttük harcokécsi elhárító akadályokat létesítettek. Gyalogságunk könnyen küzdött meg az ezeken a részeken és már fel is tűnik előttünk Odessza külvárosa. Az orosz utóvédék ekkor tűnéznek el a város külvárosának házái mögött. Felderítő járőreink közvetlenül nyomukban haladnak. Még 1000 méter sincs közöttünk a távolság. Az összeköttetést az éllel karjelzésekkel tartják fenn. Amikor az első járőreink behatolnak a város falai közé, járőreinket megsokszorozzuk, hogy minden meglepetés ellen védeve legyünk.

Katonáink között leírhatatlanul nagy az öröm. Veszteségeinkért elégtétel most ez a nagy öröm, amely mindannyiunkat áthatja. A visszavonuló vörösök utcafordulóknál meg-meg állnak és vissza-vissza tüzelnek katonáinkra, de azokat a szörványos puskatüz nem tudja megakadályozni előnyomulásukban. 12 óra 17 perckor érünk az Ivanova-utárra, ahol a tulajdonképpeni város kezdődik. Itt már a

lakosság sorfala között haladunk el. A lakosság közül néhányan románul kiáltoznak felénk és az „eljen” kiáltást csakhamar megtanulják a románul nem tudók is és így üdvözölnek bennünket. A kikötő felől még mindig puskatüz hallatszik. Közeliünkben lövedékek süvítnek: a mieink eresztnek egy-egy ágyugolyót a kikötő felé.

Az út két oldalán

most már egyre nagyobb épületek sora következik. Az uttesten üzemképtelen gépkocsik és villamoskocsik állnak. Az Arnautian utca sarkán ütköztünk az első torlaszra. Homokkal telt zsákokból, kövekből és fából áll. Nem messze ettől másik. Az utca kövezetét 30 méteres körzetben felszaggatták, amelynek kövezetéből a torlaszokat készítették. Az ut mentén 25 lö holttestére bukkanunk. Ezeket a szerencsétlen állatokat valószínűleg a vörösök már nem tudták magukkal vinni és lelőtték őket.

Lassanként kigyűlnek a város lako-

sai az utcákra és sűrű keresztvetések között éltetik katonáinkat. A tömegből kilép egy idősebb asszony és román nyelven üdvözli katonáinkat. Beszédében elpanaszolja, hogy az utóbbi napok rettenetesen voltak számukra. Hetek óta nincs rendes ivóvizük, egy hét óta nincs villanyvilágítás, sem gázzolgáltatás, napok óta élelmiszert nem tudtak beszerezni és általában az egész körülmények ideje alatt nagyon sokat éhettek. A katonaság a szerencsétlen kiéhezetteknek kenyeret osztott ki.

A kikötőben lángban álló kőraktárak és épületek sora fogad. A láng itt mindent megemészt. A raktárak valószínűleg tele voltak góbnával, most mind megsemmisültek. A malékon mindenütt elhagyott és elpusztított járművek, gépkocsik. A kikötőben több elsüllyesztett hajó roncsa mered ki a vízből. Minden a romlás képét mutatja. Ime — állapítjuk meg magunkban — így fest a népboldogító szovjet paradicsom, amikor annak lakói kivonulnak abból...

Antonescu beszéde az Odessza elfoglalása után rendezett ünnepségen

Bukarest, október hó. Odesszának a német és román csapatok által történt megszállása alkalmából a román fővárosban nagyszabású ünnepségeket és felvonulásokat rendeztek. A román főváros lakossága tüntető mentben vonult a német és olasz követségek épületei elé, ahol Hitler német birodalmi vezért és kancellárt, valamint Mussolini olasz miniszterelnököt éltették.

Ezzel egyidejűleg a miniszterelnökségen is nagyszabású ünnepség volt, amelyen a kormány tagjai valamennyien megjelentek. Ebből az alkalmából Antonescu Mihály helyettes miniszterelnök üdvözölte Antonescu marsall miniszterelnököt. Üdvözölő beszédében méltatta az államvezető Antonescu marsall és a román katonaság hervadhatatlan érdemeit. A üdvözlésre Antonescu államvezető a következő beszéddel válaszolt:

— Köszönöm meleg és szeretetteljes ünnepségeket. Köszönöm önöknek azt az odaadó támogatást, amelyel egész idő alatt támogatták. E nélkül ez a munkát el sem végezhettük volna. Kérem további támogatásukat, mert még igen nehéz és terhes munka vár reánk, hogy a megkezdett művet be is fejezhessük.

— Nem érkeztünk még el erőfeszésünk végéhez, amelyet meg kell tennünk, hogy befejezhessük a mult esztendőben megkezdett művet és amelyet a történelem ítélőszéke fog majd megítélni. Még azonban nagyon messze vagyunk mindazoktól, amelyekel meg akarok valósítani. Az államgondok nagyon lekötnek, ennek ellenére igyekszem mindent elkövetni népem javára és boldogulására. Nem torpanok meg a legnagyobbak látszó akadályok előtt sem nemzetemért. Nem állok meg megkezdett utamon még akkor sem, ha akármilyen nagyok is

lennének az akadályok, a nehézségek, vagy a viharok, csak akkor, ha a halál lezárja a szememet.

— Nem leszek megelégedve, nem is érdemlem meg jókívánságokat, szerencsekívánataikat, csak azon a napon, amikor ezt az országot vissza-helyezzük azon jójába, amelyet nem felejtettünk, nem is felejtethetünk és amelyet nem is feledhet soha senki. Amint nap-nap után láthatják a nemzet nemzeti, közművelődési, gazdasági, katonai, lelki, erkölcsi és társadalmi emelésének céljából kidolgozott terv keresztülvitele érdekében dolgozók. Ennek a megkezdett munkámnak a befejezésében semmilyen vihar nem akadályozhat meg.

Roosevelt fel akarja rázni a háború érdekében a „kinosan tétlen” munkástömegeket

Washingtonból jelentik (Stefani): Roosevelt elnök felkérte a kongresszus vezető tagjait, hogy követeljék a semlegesítési törvény megváltoztatását, ne hagyják a dolgozó annyira jutni, amíg a kormány maga kezdeményezi a megváltoztatást. (MTI.)

Washingtonból jelentik (Stefani): Roosevelt elrendelte hogy november második hetét a védelmi propagandának szenteljék. Ennek célja felrázni a munkástömegeket, amelyek a Fehér Ház egyik szövívője szerint, kinos tétlenségben szenvednek. (MTI.)

Rómából jelentik (Stefani): A Daily Scatch szerint Washington nemrégben azt kérte Londontól, bo-

Alakuló közgyűlést tart a magyar keresztény Vasutasok Országos Gazdasági Egyesülete

Folyó hó 26-án 11.30 órakor a MÁV alműhely dísztermében a Magyar Keresztény Vasutasok Országos Gazdasági Egyesületének (V. O. G. E.) helyi csoportja alakuló közgyűlést tart. — Ezen az alakuló közgyűlésen a budapesti központot Róbert Emil országos elnök, Tóth Lajos MÁV főfelügyelő és mások fogják képviselni. Az ünnepélyes fogadás a pályaudvaron 10.49-kor lesz.

A vásárlót is megbüntetik, ha nem tartja be a vásárlási rendelkezéseket

Budapest, a MTI jelenti:

A közellátási miniszter a vásárlási könyvrendszerről az árúelosztás helyességét, a felesleges készletartótlás megakadályozását és a kereskedelmi ár megtartását akarja figyelemmel kísélni, nagy súlyt helyez tehát arra, hogy az ezzel kapcsolatos rendelkezéseket a vásárló is és az eladó is szigorúan megtartsa. Aki e nehéz időkben a rendelkezéseket megszegi és figyelmeztetlenségrel viselkedik, méltó büntetést megkapja. Ujabb hűz kereskedő ellen indult büntetőbírói eljárás, mert a vásárló könyvébe az árut nem jegyezték be.

Felhívás az összes Baross Szakcsoportok elnökségéhez és tagjaihoz

A Baross Szövetség vezetősége ezúton kéri és hívja fel az összes szakcsoportja elnökségét és az összes szakcsoport tagjait, hogy folyó hó 26-án, azaz vasárnap délelőtt pontosan 11 órára a Baross székházban jelenjenek meg; úgy a nők, mint a férfiak, akiknek van (díszmagyar), avagy sötét színű ünnepelő ruhában, hogy a Magyar Tűzharcos Szövetség nagyváradi főcsoportja az Országzászló előtt fél 12 órakor történelmi csapatzászlóavatási ünnepségen Baross-zászló alatt minél impozánsabb csoportban, illetőleg tömegben résztvehessen.

Baross Szövetség Elnöksége.

kezésére repülő és hajólamászpontokat, ne csak a háború idejére, hanem azután is, mert az Egyesült Államoknak szüksége van ezekre a lámaszpontokra. (MTI.)

Amerikai repülőgépanyahajóvá alakítják át a Normandiet

Newyorkból jelentik (Stefani):

Egyes lapok szerint a Normandie nevű francia óriáshajót, melyet Roosevelt rendelkezéssel lefoglaltak, repülőgépanyahajóvá alakítják át és besorozzák az Egyesült Államok haditengerészetébe. (MTI.)

Példaadással szeretettel és találékonysággal dolgozik egy fiatal nagyváradai tejjászóny a szociális segítség tervén

Tejakió! szervezett a szegények számára dr Varga Lászlóné

Nagyvárad, október 18.

A külső front, ahol katonáink vérenek egy új, tisztultabb európai rend felépítéséért, csak akkor lehet szilárd, ha itt bent, az országban, a társadalmi élet, a szociális gondoskodás és a közellátás frontján sem mutatkoznak törések, aranytalanságok és egyenetlenségek.

Gyakran halljuk ezt ma magasabb helyről, ahonnan a háborúban álló ország sorsát intézik. De nem lehet elégszer és elég nyomtatékkal hangsúlyozni. Mert vannak ugyan, akik meglálgatják és megszívlelik, de — sajnos, — még többen vannak, akik talán meghallgatják, de egyszerű vállrándítással napirendre térnek fölötte.

Az a lelkes fiatalasszony, akivel most a szegények körében egyre ismeretebbé váló „tejakiójáról” beszélgetünk, — az előbbiekké közé tartozik.

„A bécsi tejjászóny” — Nagyváradon

Dr Varga László városi tanácsnok felesége ez a fiatalasszony, aki, látva, hogy milyen sok a szegény ebben a mi városunkban, s milyen nehéz rendet teremteni a közellátás spekulációval körülburjánzó dzsungeljében, gondolt egy nagyot és merészet — s felcsapott tejjászónynak, kizárólag szegények részére és szigorúan maximális áron.

— Hogyan született meg ennek a tejjászóny gondolata? — kérdezzük.

Szerényen mosolyog: — Istenem, segíteni akartam. Elszorul a szívem, ha látom, milyen üzérkedés folyik itt az élelmiszerekkel, minden hatósági intézkedés és szigor ellenére. Itt van például a tejjászóny. Lelkiismeretlen kufárok kimennek vidékre, összevásárolják a tejet maximális áron felül, s miután így nincs, aki a városi lakosságot a megszabott áron tejjel ellássa, ki van szolgáltatva mindenki ezeknek a kufároknak és kénytelen 36—40 fillért fizetni egy liter tejjért. Azok, akiknek jó jövedelmük van, ezt könnyen megtehetik. De mit csinálnak azok a — sajnos — tulontúl nagy számban lévő, egészen kisjövödelmű, sokgyermekes családok, amelyeknél a tej sok más, számukra még megfizethetlenebb táplálékot pótol?

— Ez indított arra az elhatározásra — folytatja — hogy, ha általában letörni nem is tudom — legalább is egyelőre — a tejjarakat, amennyire tőlem telik, megszabott áron tejjel juttatok néhány szegény családot. Kezdetben csak néhányat, — később, remélem, egyre többet...

Nem volt könnyű feladat az elindulás

— S milyen volt az indulás?
— Bizony — feleli nekipurított arccal — nem volt a legkönnyebb feladat megszabott áron tejet szerezni. Végre is sikerült lekötönnöm napi ötven liter sarkadi tejet. 32 fillérért — tehát a hatóságilag megállapított áron — kapom és ugyanannyiért osztom ki a szegény családoknak.

— Milyen nagy a „vevőkör?” — kérdezzük egyre nagyobb érdeklődéssel és rokonszenvvel.
— Huszan visznek tejet minden nap.
— S hogyan értesültek ezek az „akciójáról”?

— Az a legkönnyebb! Egyik a másiknak adja a hírt, s a — kilincset.

Már többen is jönnek, mint amennyi tej a kimérésre rendelkezésemre áll.

Kissé elborultan mondja:

— Kaptam már egyiktől-másiktól szemrehányást is, hogy: „miért nem kapok én is? Az a másik talán szegényebb, mint én?” S olyan nehéz megmagyarázni nekik, megértetni velük, hogy ha rajtam állna, adnék én szívesen mindenkinek. De ha nem kapok több tejet, mit csináljak?

Hiába, ez a jótékony útja. Sokkal több tövisbe lép az ember rajta, mint virágra.

„Nagyszabású tejüzememé szeretném kiszélesíteni a mai akciót”

— S mik a jövőbeli tervei? Továbbfejleszti ezt az akciót?

— Oh igen! — feleli lelkesülten. — Egészen nagyszabású üzememé szeretném kiszélesíteni ezt a ma még szűk keretek között mozgó akciót. Azt szeretném, ha az egész város tejjelátását megszervezhetném, hogy senki se kényserüljön nehezen megkeresett filléréivel a kufárok törvénytelen nyereségét gyarapítani. Ehhez természetesen szükségem volna a hatóságok, főként a főispán és polgármester úr támogatására. Remélem, hogy ezt el is fogom nyerni. Már van is egy kiszemelt emberem, egy tejjászóny, aki jelenleg állás nélkül van a három gyermek apja. Ő vezethetné a létesítendő tejüzemet s ezzel mindjárt két célt érnék el: a tejjelátás megszervezését és ennek a

Ujra kiderül az arca:

— Oh, azért akad néha virág is, és az minden tövisért kárpótol. Egyszer valaki azt kérdezte tőlem, amint délelőtt, főzés közben, az egymásután jelentkező asszonyoknak a tejet mértem, hogy: miért vállalom magamra ilyen munkát, ilyen hálátlan feladatot?... Eppen akkor nyitott be az egyik „vevő”, karján nyolchónapos kisgyermekével, aki boldogan nyujtotta ki kis kezét a tej után. Rámutattam: ezért! Ezért érdemes vállalni minden, bármilyen nehéz feladatot... Egy asszony egyszer virágot hozott hálából, hogy ilyen jó és — aránylag — olcsó tejhez juttatom.

háromgyermekes családapának kenyérbé juttatását. Ehhez természetesen az szükséges, hogy a hatóságilag megállapított viszonzatladi áron juthassak tejjel. Különben nem tarthatnám fenn az üzemet. Főként ezért van szükségem a felsőbb támogatásra.

Szép tervek ezek. Egy igazán szociálisan gondolkodó, a szegényebb társadalmi rétegek sok gondját-baját átérző és őszintén segíteni akaró asszonyi érzék elgondolásai. S ahogyan dr Varga Lászlóné minden alkalálllyal szeméremző lelkesedését, fáradhatatlan munkakészletét, segíteni akarását látjuk, nem kétséges előttünk, hogy tervei meg is valósulnak. Mi, a magunk részéről, sok szerencsét kívánunk hozzá.

M. FODOR VIOLA

HÜTLENSÉG, VAGY — KILÁTÁSTALANSÁG

— Válasz a hűtlen iparoshoz intézett nyillevélre —

Olvasóink még jól emlékeznek arra a cikkre — nyillevélre, — amelyet Jeszó Sándor ipariskolai tanár intézett „egy hűtlen iparoshoz”. A cikk élénk visszhangot keltett széles körökben. Szántay János, akinek a nevét olvasóink írásai nyomán is jól ismerhetik, s aki saját szorgalmából fejlesztette szerény kis műhelyét nagyüzemmé, az alábbiakban válaszul Jeszó Sándor nyillevélére:

Igen tisztelt Cikkíró Ur!
Nagy figyelemmel olvastam cikkét, amelyben a lehető legélesebben ítélte el azokat az iparosokat, akik otthagyták ipari műhelyeiket, hogy szerény, de biztos megélhetési biztosító irnoki állásokat foglalhassanak el.

Anélkül, hogy ezeket az iparosokat védelmembe akarnám venni, engedtessek meg nekem, hogy hozzászóljak a kérdéshez, keressem a segítségkivül aggasztó és egészségtelen jelenség okát és rámutassak a legsürgősebb tennivalókra ezzel kapcsolatban. Ugyan miért hagyják el pályájukat a magyar iparosok? Miért éppen

most, amikor nyilvánvaló, hogy az ipar és a kereskedelem a jövő.

En ebben a kérdésben, kevéssel felszabadulásunk után, már kifejtetem nézeletemet a „Magyar Lapok”-ban s éppúgy, mint Ön, Cikkíró Ur, megkísérletem a nyilvánosság előtt sikra szállani a magyar ipar megerősödéséért és visszatérítéséért ezeket az értékes elemeket arra a helyre, ahol a legkomolyabb magyar hivatás vár rájuk: az iparhoz és kereskedelemhez. Már akkor rámutattam, hogy az ipartól és kereskedelemtől való elpártolásnak két különösen szembeötlő oka van. Az egyik az, hogy a magyar társadalom még mindig nem becsüli meg az ipari és kereskedelmi pályát, a másik pedig az, hogy az ipar és kereskedelem korántsem részesül abban az erkölcsi és anyagi támogatásban, amely jelentőségénél fogva megilletné.

Ertékes elemeknek neveztem az eltávozókat és pedig azért, mert irnoknak, vagy más kistszűvelőnek csak az mehet, akinek valamilyen végzettsége van. Vagy négy középis-

kolója, vagy érettségije. Ezeket nélkülözheti az ipar és a kereskedelem a legkevésbé. Mert azt tudnia kell mindenkinek, különösen azoknak, akik a legmagasabb helyekről intézik a gazdasági élet e részének sorsát, hogy az iparban és kereskedelemben is csak az boldogulhat, akinek megvan a kellő iskolázottsága és társadalmi műveltsége. Ma oly nagy körültekintés kell egy egyszerű ipari műhely vezetéséhez is, de különösen egy kereskedés vezetéséhez, hogy azt kivüldállók el sem tudják képzelni. Már pedig, ha iparosnemzedékünk műveltebb tagjai kényelemszereteltől vagy urhatnomságból elhagyják ipari és kereskedelmi pályájukat, akkor ismét az lesz a helyzet, ami 1918-ban volt, hogy t. i. a kisipar és kiskereskedelem (mert a nagyipar és a nagykereskedelem egyáltalában nem volt a miénk), olyanok kezében marad, akik az egyéni képzettség magasabb fokának hiányában a legjobb akaratuk mellett sem bírnak szűk kereteik közül kitörni, hogy továbbfejlessék vállalatukat.

Nincs ma a magyar nemzetnek a honvédelmen és talán a földkérdés megoldásán kívül fontosabb feladata, mint az, hogy miként vigye keresztül az ország iparának és kereskedelmének magyárosítását. Ehhez nem elég az, hogy kisebb ipari és kereskedelmi kölcsönöket folyósítsanak sokszor arra képzetlen és érdemtelen egyéneknek. Itt gyökeres változtatásokra van szükség.

Ezt a gyökeres változtatást alulról kell kezdeni. Erős alapokat kell lefektetni, éppúgy, mint ahogy a paloták építésénél mindenekelőtt az alapokat kell szilárdan lerakni. A kereskedőknek kötelezővé kell tenni magyar tanulók alkalmazását s a kimondottan jó iparosoknak minél több tanuló tartását. Olyan vállalatoknál kell elhelyezni a tanulókat, ahol bizonyosan el fogják sajátítani a viszonylag legmagasabb ipari és kereskedelmi ismereteket. Rendezzünk be megfelelő iparos és kereskedelmi tanulóotthonokat, ahová csak olyanok kerüljenek be, akiknek már kellő iskolai végzettségük van. Az iparos-tanulóiskolákból és otthonokból kikerültek állandóan szakkamarák további felügyelete alatt álljanak. A katonaságnál karpaszomány vagy más megkülönböztetés viselésére legyenek jogosultak. A meglévő tehetséges és komoly eredményeket felmutató kereskedőket és iparosokat nemcsak apró kölcsönökkel, hanem komoly segítséggel kell hozzájuttatni, hogy nágyobb tőkét igénylő kereskedelmi és ipari vállalatokat is át tudjanak venni.

Azoknak, akik ma az ipar és kereskedelem hivatalos irányítására vállalkoztak, mindent el kell követniük, hogy megvalósíthassák a magyar ipar és kereskedelem legmagasabb szintre való emelését. Nem szabad ma tekintettel lenni személyi kapcsolatokra és másjellegű érdekerekre az ipari és kereskedelmi vezetőik megválasztásánál. Nem hogy nem szabad, hanem egyenesen bűn ez, amelynek nyomán nem előrehaladás következik be, hanem a visszajelődés.

Igen, visszajelődés... Itt meg kell állani egy pillanatra. Hiába is szépítenénk a dolgot, itt a biztató látszatok ellenére is határozott visszajelődéssel állunk szemben, amit csak szakemberek látnak meg. Ezért hagyják el a magyar ipar és kereskedelem rozoga hajóját azok a jobb sorsra érdemes polgárok, akik tudják, vagy a tudat alatt érzik, hogy a pálya, ame-

Belvárosi mozgóban

Becsületből elégtelenFrank Capra.
óriási világsikert aratott filmje.Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA Szencziacs kettős műsor MA**I. Repülő kalózkod**

izgalmas kalandor film. Főszerepben Kent Taylor.

II. Harcra születtem

vadnyugati cowboy történet Tom Taylorral. Hírado

A példátlan érdeklődésre való tekintettel
második hétre prolongálva
Karády Katalin filmje**Ne kérdezd ki voltam**

az APOLLOBAN

lyen nekik tevékenykedniök kellene, sorvadásban van. Szegénység és mel-
lőzés az osztályrészük azoknak, akik
ezt a sorsot vállalják. Küzdeni leg-
többször gyengék. Oly sok az akadály,
amivel minden támogatás hiányában
önerejükkel kell megküzdeniök,
hogy inkább elmenekülnek, ha tehe-
tük. Ezek azok az elkedvetlenítő
okok, amelyek egyeseket már mene-
külsre bírtak, a megmaradtoknak
pedig egyre jobban bémítják az aka-
raterejét.

S ha ismerjük a baj okát, már
megvan a gyógyulás legelső feltétele.
Adva van, hogy mit kell cselekedni.
Össze kell fogni, hogy megvédjük a
magyar ipar és kereskedelem érde-
keit. Építsünk új utakat, ne csüggesz-
zenek el minket azok az új nem is
részletezhető nehézségek, amelyeket a
rendkívüli idők támasztanak.

Természetesen ehhez, mint emlí-
tettem, nem elég a polgárság ereje
és akarata. Állami és városi támoga-
tás nélkül meddő marad a vita. A
magyar ipar és kereskedelem ma még
erőtlen képviselői s mindazok, akik
szívéből viselik az állam létalapját
képező gazdasági élet sorsát, elvár-
ják, hogy a magyar ipar és kereske-
delem felvirágoztatása érdekében te-
gyenek meg mindent az illetékesek,
még a látszólagos lehetőségek hatá-
rain túl is. Támogassák, becsüljék,
szeressék az ipart és kereskedelmet
és ébresszék fel a közönséget min-
den eszközzel a magyar összetartás
szükségességének a tudatát. Mert ha
ez nem fog megtörténni, akkor, sze-
rintem, nem a magyar emberben kell
majd keresni a hibát, hanem azok-
ban, akik ebben a hazában elnyom-
ták, vagy nem méltányolták a feltörő
akaratot.

Szántay János

**A biharmegyei
és váradi cserkész-
tisztek gyűlése**

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar
Cserkészszövetség VI. kerületének bi-
harmegyei és nagyváradi intézőbi-
zottsága vasárnapra cserkésztszti gyű-
lést hívott össze. A gyűlést a Kereske-
delmi Csarnok cserkész irodája mellet-
ti tanácsteremben tartják meg délelőtti
11 órai kezdettel. A cserkésztszti gyű-
lés előkészítéseként dr. Bóarsay
Károly vm. főügyész, megbízott ügyve-
zető elnök körlevelet intézett a bihar-
megyei és váradi cserkészekhez, mely-
ben a cserkészekre váró feladatokat
ismerteti. Másik körlevelében az 1941-
42. évi részletesen kidolgozott munka-
tervet közli. Dr. Bóarsay Károly a
cserkészekkel. Ugy a körlevél, mint a
munkaterv ismertetésére lapunk kö-
zelebbi számában még visszatérünk.
A vasárnapi cserkésztszti gyűlés
résztevői egyébként a gyűlés után
társaschében vesznek részt az Ujságíró
Otthonban.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

Telefon: 19-48 a Casinó mozgó Kat. Körben

Mickey Rooney kimagasló filmje

AZ IFJU EDISON**GAZDASÁGI ÉLET****A motorkó fogyasztásának szabályozása**

Megjelent a miniszteri rendelet végrehajtási utasítása

(Hatodik közlemény.)

(6) A (4) bekezdésben megjelölt ha-
tóságok a kivételes elbírálásra vonat-
kozó jogosultságot magában foglaló
igazolást, amely csak két hónapra ér-
vényes, a kereskedelem- és közleke-
désügyi miniszterhez terjesztik fel,
illetőleg küldik meg, aki ennek alap-
ján a további motorkómennyiség
megvásárlására jogosító motorkó-
jegyet az érdekeltnek megküldi.

14. §. A rendőrhatalóságok által ki-
adható motorkó-jegyek. (1) A kül-
földről az ország területére belépett,
külföldi rendszámmal ellátott ben-
zin üzemű közúti, vagy vízi gépjár-
művek részére — kivéve a 13. §. (1)
bekezdésében felsorolt területenkívü-
liséget és személyes mentességet él-
vező gépkocsitulajdonosokat — a
gépjárműkerületi elsőfokú rendőr-
hatóság az által a lefolytatott ellen-
őrzés alapján a szükséges lehetősé-
gekig adhat ki motorkó-jegyet amennyiben
megállapította, hogy az ilyen gépjár-
művek az ország területén igazoltan
közérdekű céllal kívánnak tartózkod-
ni, illetőleg tartózkodnak.

(2) Külföldről magyar rendszám-
mal és igazoló lappal hazatérő gé-
pjárművek részére a határszélén m. kir.
rendőrkapitányság (kirendeltség) oly
mennyiségű motorkó vásárlásra joga-
sító motorkó-jegyet szolgáltathat ki,
amellyel az ilyen gépjármű üzem-
bentartója a nevében nyilvántartott
gépjárművel telephelyére juthat.

(3) Az olyan gépjárműveket, amely-
ket tulajdonosuk (üzembentartójuk)
más telephelyre viszáztlak le, mint
ahol a vizsga történik az illetékes el-
sőfokú gépjárműkerületi rendőrha-
tóság oly mennyiségre szóló motorkó-
jeggyel láthat el, amely a gépkocsi-
nak a telephelyre való jutásához szük-
séges.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

(4) Az előző bekezdésekben meg-
jelölt célokra kiadható motorkó-je-
gyek az illetékes rendőrhatalóságok-
nak a kereskedelem- és közlekedés-
ügyi miniszter bocsátja rendelkezésre,
a rendőrhatalóságok azonban az általuk
kiadott minden egyes motorkó-jegy-
ről részletes nyilvántartást tartoznak
vezetni, amelyben fel kell tüntetni a
gépjármű nemét, forgalmi rendszá-
mát, tulajdonosának (üzembentartó-
jának) nevét és lakhelyét. (telephe-
lyét), továbbá a kiszolgáltatás nap-
ját, végül a kiszolgáltatott motorkó-
mennyiséget és a motorkó-jegy jelzé-
sét és sorszámát. A rendőrhatalóságok
az általuk ílymódon kiszolgáltatott
motorkó-jegyekről minden hónap
utolsó napján összesítő kimutatásban
a kereskedelem- és közlekedésügyi
miniszternek jelentést tenni tartoz-
nak.

15. §. A gépjárműkereskedők ré-
szére a gépjárművek eladása, bemu-
tatása, stb. céljából kiadható motorkó-
jegyek.

**Az élelmiszerkereskedők vegyék át
az árkormánybiztosság által
elrendelt nyomtatványokat**

Nagyvárad város polgármestere a
következő hirdetményt adta ki: Felhi-
vom városunk összes kereskedőit, akik
valamely élelmiszer árusításával is
foglalkoznak, valamint az összes hűs-
iparosokat, vagy a Baross Szövetség-
nél, vagy a Kereskedelmi Csarnokban,
illetve a Hűsiparosok Szakosztályánál
legkésőbb folyó hó 25-én azaz szombaton
megjelenni sziveskedjenek, hogy
ott az Árellenőrzés Országos Kormány-
biztosa által kifüggesztésre elrendelt
nyomtatványokat átvegyék és a velük
kapcsolatos utbaigazításokat megkap-
ják. Mivel a legszigorubb büntetések-
kel kell sújtani mindenkit, aki nem az
előírásoknak megfelelően jár el, saját
érdeke mindenkinek, hogy fenti felhi-
vásnak háladóktalanul eleget tegyen.
Nagyvárad, 1941. évi október hó 24-én.
Dr. Varga László, s. k., tanácsnok.

MEGÁLLAPÍTOTTÁK A GYÜ-
MÖLCSIZ ÉS A BÉRSZANTÁS
LEGMAGASABB ÁRÁT. Budapest.
a MTL jelenti: Az árellenőrzés orszá-
gos kormánybiztosa újra megállapí-
totta a bérszántás legmagasabb díjait.
A rendelet a hivatalos lap pénteki
számában jelent meg. Megállapította
az ezévi termésű gyümölcsből készült
gyümölcszék árát is. Az ország kü-

menyiség. A gépjárműkereskedők
részére az általuk forgalombahozandó
használt, vagy új gépjármű eladása,
bemutatása, stb. céljából a Magyar
Gépjárműkereskedők Országos Egye-
sületének javaslata alapján, igazolt
szükséglet esetében a kereskedelem-
és közlekedésügyi miniszter motorkó
vásárlására jogosító utalványt adhat.

III. FEJEZET.

Az egyes gépjárművek részére a má-
sodik fejezet alapján kiszolgáltatható
motorkómennyiség esetleges fel-
emelése.

16. §. (1) Az egyes gépjárművek
részére a 4—12. §-okban, továbbá a
13. §. (3) bekezdésében megállapított
motorkómennyiséget alaposan indo-
kolt, kivételes esetben, külön előter-
jesztett kérelemre a kereskedelem- és
közlekedésügyi miniszter felemelhe-
ti. Az ilyen kérelmeket általában a
kereskedelem- és közlekedésügyi mi-
niszternél kell benyújtani, de ha ki-
fejezetten iparügyi, földművelésügyi,
vagy honvédelmi érdekről van szó,
az illetékes miniszternél kell vélemé-
nyezést, illetőleg javaslatlétel végett
előterjeszteni, aki a javasolt folya-
modványokat a kereskedelem- és köz-
lekedésügyi miniszternek megküldi.
A folyamodványban meg kell jelölni
a gépjármű tulajdonosának (üzem-
bentartójának) nevét, foglalkozását,
lakhelyét, a gépjármű forgalmi
rendszámát, nemét, önsúlyát, illető-
leg hengerűrtartalmát, továbbá azt
a körülményt, hogy a szóban lévő
gépjármű melyik hatóságtól milyen
mennyiségű motorkó-jegyet vagy
utalványt kapott.

(Folytatjuk.)

lőnböző területein levő fogyasztói
legmagasabb árak különként 3.40—
3.60, illetve 3.80 pengőben vannak
megállapítva.

BE KELL ADNI AZ IPARTES-
TÜLETHEZ A SÓRÁRAKAT FEL-
TÜNTETŐ KIMUTATÁSOKAT.
Nagyvárad város polgármestere a
következő hirdetményt adta ki: Felhi-
vom városunk azon vendéglátó ipa-
rosait, akik sóráraikat a 124490—
1941. A. K. sz. rendelet alapján fel-
emelték és az előírt kimutatásokat
még be nem terjesztették, hogy ezeket
a felemelt, valamint az azt megelőző
sórarak részletesen feltüntetése mel-
lett a helybeli Ipartestülethez hala-
dóktalanul adják be. Nagyvárad, 1941.
évi október hó 24-én. Dr. Varga
László s. k. tanácsnok

Ruha- és cipőjegyek lesznek Olasz-
országban. Romából jelentik: Az ellá-
tásügyi miniszter vezetésével összeül-
tek a ruházatkészítő ipar képviselői,
hogy megvizsgálják a ruha- és fehér-
nemű, valamint a cipőjegyek beveze-
tésének kérdését. November eisejére
elkészülnek a ruha és cipőjegyek és
megkezdik az árusítást az új rend-
szer alapján. (MTI)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Krisztus Király keresztjei...

Talán nem is lenne szükséges erről írunk. Hiszen olyan megszokottá lett, hogy minden évben, Mindenszentek táján megjelennek a templomok előtt az Erdélyi Katolikus Nőszövetség itteni tagjai kicsi fehér keresztelőkkel, hogy azok, akik szeretteik sírjára virágot és gyertyát visznek, el ne felejtseik odalenni a feltámadás, az üdvösség, az örök élet jelét: a keresztet is.

Tulajdonképpen ez is a célja ennek a kereszt-akciónak: rávenni arra, hogy az őszi temetőjárás ne legyen egy megszokott, virág és gyertyavivésben kimerülő külsőség, hanem az örök élet hitével, úgy, amint a kis kereszt felírása hirdeti: Hiszen az örökélet! — imádságos megemlékezés elhunyt szeretteinkről. Ezt fejezik ki tehát a virágosokkorakötött fehér keresztelők.

Az a pár fillérrel pedig, amit a kis keresztért adunk, hozzájárulunk az Isten országának építéséhez. Kenyer lesz abból a szegényeknek és katolikus ügyeinknek támogatás.

Talán ezt már mind régen tudjuk s hogy most mégis írunk erről, ez azért történik, mivel az idén — nem Mindenszentekkor, hanem Krisztus Király vasárnapján, most 26-án lesz a keresztelők árusítása.

Amikor tehát most vasárnap ott találjuk a templomok előtt a kis keresztelők áruló leányokat, asszonyokat, ne zárkózzunk el a kérés elől, talán azzal a kifogással, hogy majd Mindenszentekkor, hanem adjuk oda jülréinket azzal a tudattal, hogy ezzel is Krisztus Király országát építjük.

A HEDRICH-SZALON HIREI.

Nagyvárad város és vidéke kifinomult izlésű hölgyközönsége már régebben nélkülözni kénytelen egy könnyesebb igényeket kielégítő, fővárosi színvonalú **NŐI KÉSZRUHA ÜZLETET**

Ezt a hiányt igyekszem pótolni akkor, amikor tetemes anyagi áldozatok árán és ellenére a mai nehéz anyagbeszerzési lehetőségeknek fehérmű- és fűző szalonomat **NŐI KÉSZRUHAKAL VALÓ KERESKEDESEL** bővítettem ki.

Remélni szeretném, hogy az i. t. hölgyközönség ezt az újabb vállalkozásomat ugyanolyan megértéssel és szeretettel fogadja, miként a multban fehérmű- és fűzőszalonomat pártolni szíves volt.

Hedrichné Kollárszky Erzsébet

SZABÓ JÁNOS KÉPVISELŐ NAGYVÁRADOT A N. M. K. NAGYTANÁCSÁNAK ÜLÉSÉN. Nagyvárad. Sajtó tud. Ma, pénteken tartotta meg a Magyar Nemzeti Munkaközpont elnöki nagytanácsa értekezletét Budapesten. Az értekezletet nagy érdeklődés előzi meg, mivel a legfontosabb és legsürgősebb teendőket kerülnek tárgyalásra. A nagyváradai Munkaközpontra annak elnöke, Szabó János közműves, főrendiházi tag képviseli.

Meghalt Reményik Sándor

Óvatosabban fogjátok az újságot, hogy ne zörögjön. Lassabban lépjétek az utcán, hogy ne kopogjon a cipőtök. Nem halljátok, hogy sírnak az erdélyi erdők és a rétek, ahol a virágok az ősszel együtt haldokoltak Vele, akivel immár szegényebb magyar életünk. Meghalt Reményik Sándor, az erdélyi ják, az erdélyi gyökerek, virágok, bánatok és reménységek nagy költője. Csend borult Erdély fenyveseire s riadtan bújnak meg az őzek és összehúzzák szárnyaikat a madarak. Az erdélyi magyarság pedig könnyes szemmel és összeszoruló szívvel tekint Kolozsvár felé, ahol mozdulatlanul nyugszik halottas ágyán nagy vigasztalónk, Végváry Sándor, a Korvin-koszorús költő.

Akik jól ismerték Reményik Sándor életét, azokat nem érte egészen váratlanul a döbbenetes hír, mert tudták, hogy a nagy költő régóta súlyos beteg. Most mégis, riadtan állunk Reményik Sándor halottaságya körül és nézzük sapadt szép fejét, amelyben többé nem születnek gyönyörű gondolatok és vékony, sovány kezét, amellyel többé nem ír verseket. És csendesen megeder a könny a szemünkből...

A telefon megcsörren és Kolozsvár jelenkezik. Ottani tudósítónk elcsukló hangon jelenti, hogy az országos nevű költő, Reményik Sándor ma reggel 4 órakor a Református Kórházban szövődményes tüdőgyulladásban meghalt. A súlyos betegség évek óta kínozza s hosszabb ideje fe-

küdt a kórházban. Az egész ország, de főleg Erdély magyarsága tekintlet aggodalommal betegségére felé hiszen Erdély sorsával forrt össze élete munkássága s Erdély legnagyobb írójává vált.

Reményik Sándor 1890 augusztus 3-án született Kolozsváron, iskoláit je ott végezte. a Református Kollégiumban, majd az egyetemre iratkozott be, de az utolsó fakultást már nem tette le. Diák korában kezdett írni, de első verskötete, a *Fagyöngyök* csak 1918-ban jelent meg Kolozsváron. A román megszállás első éveiben *Végváry* név alatt írt fájdalmasan szép, irreverent verseket, amelyekért üldözésben is része volt. Később szerkesztője lett a *Pásztorláz*-nak és a Helikon irodalmi csoport egyik legnagyobb tagja. Igen sokat írt és fordított is, verskötetei szinte egymást követték. *A Csak így... Vadvízek zúgása, a Mühelyből, Egy eszme indul, Atlantisz horangoz, Két fény között* és főleg a *Romon virág* jelentős kötetei, 1941-ben jelentek meg Budapesten összegyűjtött művei s tavaly a kormányzó a Korvin-koszorúval is kitüntette, most pedig megkapta a nemzetvédelmi keresztet. Meleg barátság fűzte dr. Némethy Gyula kanonokhoz, akinek gyakran volt hoszabb ideig vendége.

Halála hírére Kolozsvár városa gyászlobogót öltött, a Nemzeti Színházra, városházára is felhúzták a gyászlobogót. Temetéséről — lapunk zártáig — még nem történt intézkedés.

Négy internálást hirdetett ki csütörtök délben a rendőrség

A rendőrség bóranyaggazdálkodásukat veszélyeztető egyének ellen hozott a mai napon internálást kimondó határozatokat.

Igy internálta Weisz Farkas bőrkereskedőt Bertsey György-u. 4. szám alatti lakost, mert nagymennyiségű be nem jelentett árut rejtgetett és zügforgalomban a maximális árnál jóval magasabb áron vásárolt bőrűrt.

Internálta a rendőrség Weisz volt segédjét is, Deutsch Farkas Iskola-u. 3. sz. alatti volt kereskedőségét is, mert Weisznek a „feketebőr” felkutatásában közreműködött, illetve ő közvetítette megfelelő haszonbiztosítás mellett az „üzleteket”.

ÜLÉST TARTOTT A FELSŐHÁZ ÖSSZEFÉRHETETLENSÉGI BIZOTTSÁGA. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A törvényhozói összeférhetetlenség szabályozásáról szóló törvényjavaslat előkészítésére alakult felsőházi bizottsága ma délután ülést tartott. Az ülésen a kormányt Antal István államtitkár képviselte. A bizottság legközelebbi ülését november 8-án tartja.

NOVEMBER 9-ÉN NYIT A KOLOSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ. Kolozsvárról jelentik: A Nemzeti Színház átalakítási munkálatainak elhúzódnása miatt az idei szezont csak november kilencedikén, vasárnap nyitják meg, ünnepes díszelőadás keretében. Haász Aladár miniszteri tanácsos nyilatkozott, amelyben rövid vázlatot is adott a színház programjáról.

A zügforgalom kerülő bőrűrt feldolgozóit is eljárás alá vonta a rendőrség.

Herc Sándor Lovas-u. 11. szám alatti lakos timármester és Dobos Ferenc Szent Antal-u. 27. szám alatti lakos timármester kiutalás nélkül a bóranyag gazdálkodásunkban úgy is korlátozott mennyiségben rendelkezésre álló nyers bőrűrtet vásároltak falusiaktól, azt feldolgozták és a kellő haszon biztosítása mellett forgalomba hozták Deutsch és Weisz közreműködésével.

Természetesen az internálási határozat mellett a bünvádi eljárás is folyik ellenük.

ÜGYVEDI HIR. Dr. Kalas László szabadságáról visszatért.

Törvényszéki orvosi kinevezés. A Hivatalos Lap közli, hogy a belügyminiszter dr. Beöthy Konrád egyetemi c. nyilvános rendkívüli tanárt, kórházi főorvost a nagyváradai királyi törvényszékhez rendes szakértői minőségben királyi törvényszéki orvosává nevezte ki.

Brrr...! befujaszél?

Adományok. Az öreg, világtalan kifizetés, Bor bácsi részére M. J. egy pengőt hozott be szerkesztőségünkbe. — Egy kisleány születése alkalmából virágmegváltás címén 20 pengőt fizettek be a Herthy Miklósné segélykező távára. Rendelkezési helyére juttatjuk.

Tiszta szesz kapható Nánássy, Színház-u 4.

A VÁRMEGYE TISZTVISELŐKARÁNAK NAGY KITÜNTETÉSE. Nagyvárad. Sajtó tud. Biharvármegyét nagy kitüntetés érte. A belügyminiszter ugyanis ma leiratot küldött a vármegyének, amelyben a VIII. közigazgatási továbbképző tanfolyamra dr. Jelenits István árvasszéki ülnököt előadónak kérte föl. Dr. Jelenits István „Fejezetek a gyamügy történetéből” címmel tart előadást a tanfolyamon. A megye tisztviselőkarából egyébként mint hallgatók dr. Czumbell Károly és dr. Pácsay János vesznek részt a tanfolyamon.

MI A HELYZET AZ IPARTES-TÜLETI TAGDÍJAK ÉS FELVÉTE-LI DIJAK KÖRÜL? Nagyvárad. Sajtó tud. Az Ipartestületnél nyert értesüléseink szerint a város elsőfoku iparhatósága még mindezekig nem küldötte át a testületnek azt a miniszteri határozatot, amelyben a testületi felvételi és tagsági díjakat állapították meg. Amint megkapja az Ipartestület a határozatot, azonnal megbeszéli az elsőfoku iparhatósággal és a Kereskedelmi és Iparkamarával a kérdés elintézési formáját. Az Ipartestület álláspontja ugyanis az, hogy a váradi iparosok maguk vállalták magasabb díjakat, hogy az Ipartestület anyagi helyzetén segítsenek. A miniszteri határozat ezért érzékenyen érinti a testületet s megváltoztatására minden törvényadta lehetőséget megragadnak.

A Magyar Nemzeti Szocialista Párt nagyváradai tagozata működését Rimanóczy utca 10 szám alatti irodájában megkezdte.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok közleménye: Felhívjuk mindazon tagjaink figyelmét, akik akármilyen élelmiszer kereskedéssel foglalkoznak, hogy folyó hó 27-én reggel üzletnyitáskor már üzletükben feltűnő helyen ki kell függesztve legyen a hatóság által kiadott hivatalos árjegyzék és az abban foglalt árakat igen szigorú törvényes következmények terhe alatt kötelesek betartani. Az árjegyzék a vonatkozó törvényes felhívást tartalmazó hirdetmény kifüggesztésének elmulasztása és az árak be nem tartása, igen szigorú gyorsított eljárással megállapított büntetést von maga után. A hatóság által kiadott árjegyzéket és hirdetményt az érdekeltek ma, szombaton egész nap, vasárnap pedig kivételesen délelőtt 10 óratól 12-ig a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában megkaphatják. A Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala a testület tagjainak részletes felvilágosítással is szolgál.

HORVÁT USZÁLYHAJÓKON TALÁLT KEZIGRÁNÁTOROK SZÉTEPTEK KÉT MATRÓZT. Pécsről jelenti a MTL: Az úgynevezett kazukpusztai dunai révnél napok óta több horvát uszályhajó horgonyoz. Az egyikben tartózkodó *Matosevka* Márton 50 éves és *Patovics* Marinko 32 éves horvát matrózok a tavaszi harcokból visszamaradt, fel nem robbant kézigránátot találtak, melyet az uszályra vittek és szét akarták feszíteni. A kézigránát felrobbant és a két matrózt darabokra tépte. A közelben tartózkodó *Kovács* Gyula nevű 12 éves gyermeket a sziklások életveszélyesen megsebesítették.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, OKTÓBER 26.

- 8.00 Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus templomból. A szentbeszédet Sztankay András dr. mondja.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet Királymezey Tibor mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Prédikál Raffay Sándor dr. püspök.
12.15 Levente felóra.
12.45 Melles Béla-zenekar.
13.10 Rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
15.45 Rendőrzenekar.
16.00 Egészségügyi Kalendarium.
16.40 Két kenyérpátló növény. Moravsek Endre dr. előadása. (Közművelődési előadásorozat).
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Hangképek a Bécs-Budapest és a Budapest-B-Bécs-B városok közötti labdarugómérkőzésekről. A közvetítést Bécsből és Budapestről vezeti Pluhár István és Legényei József.
18.15 Hanglemezek.
19.00 Hírek magyar német és román nyelven.
19.20 Farkas Béla és cigányzenekara.
20.00 Sport- és löversenyeredmények.
20.15 Tóth László elbeszélése.
20.40 A legjobb szerep. Operett
21.40 Hírek.
22.10 Wolfgang Brugger Mozart-műveket zongorázik a magyar-német művészcsoport keretében.
22.40 Pertis Jenő zenekara keringőket játszik.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Szórakoztató hanglemezek.
24.00 Hírek.
- HÉTFŐ, OKTÓBER 27.**
6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek, közlemények, éttrend és hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Történelmi hírű börtönök. Bertha Istvanne Szirmay-Kalós Margit előadása.
10.45 A jóslás útka. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Horváth Jancsi cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Országos postászenekar.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hanglemezek.
16.15 Moltke. Irta Tóth László dr. egytanár. Felolvasás.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Mindnyájunk gondjai. A közellátási Szolgálat közleménye.
17.30 Ravel: Daphnis és Chloé — balettzene. (Párizsi Walther Straramzenekar, vezényel Philippe Gaubert) Hanglemez.
17.50 Eneklő Magyarország. Irta Bárdos Lajos. Felolvasás.
18.15 Marion Anderson hanglemezei.
18.30 A kézműipari továbbképzés. Fehér Imre királyi háziipari felügyelő előadása.
18.45 Szabó Kálmán magyar nótákat zongorázik.
19.00 Hírek magyar német és román nyelven.
19.20 Dácia gyöngye. Révay József dr. elbeszélése.
19.45 Séta a híros város szüretén és italai között. Közvetítés Kecskemét város szesziföldjéből és a szikratelepi szőlőkből. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel. Székesfővárosi Zenekar.
20.15 Hírek.
21.40 Hírek.
22.10 Mozart-ünnep Bécsben. A német birodalmi rádió műsorából.
22.45 Oláh Kálmán cigányzenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
24.00 Hírek.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **A Cigányszerelem reprize.** Ma, pénteken este mutatja be a színház a Cigányszerelem című gyönyörű muzsikájú nagyoperettet Delly Ferenc rendezésében, új díszletekkel, új szereposztásban. Radnóthy Éva, Jurik Julcsi, Kolthay Aranka, Tanay, Kozma, Solymossy és Bakos játsszák a főszerepeket. — A Cigányszerelem pénteken, szombaton és vasárnap este kerül színre. — A vasárnap esti Cigányszerelem előadása díszelőadás lesz a Magyar Tűzharcosok rendezésében. — Erre az előadásra a jegyeket nemcsak a színházi pénztárnál lehet kapni, hanem a Tűzharcosok székházában is. — A Cigányszerelem nagy mulató jelentét „Messze a nagy erdő” és „Volt nincs, fene bánja” című ismert dalokat Körösi Bandi és zenekara kíséri.

— **Szombaton délután olcsó helyárral** a Hajnalodik kerül színre, ez a hazafias tárgyú, nagyszerű színmű.

— **Vasárnap délután olcsó helyárral** a Fiatalok bolondság operett van műsoron, a bemutató nagyszerű szereposztásában.

— **Hétfőn este a Népművelődési Bizottság rendezésében:** Hízenek a fér-

fiak című mulatságos zenés vígjáték van műsoron.

— **Kedden premierbérletben** a Négy asszonyt szeretek című Bokay vígjáték kerül bemutatásra Moóry Lucyvel, Ihász Kláival, Kozmával és Rossal a vezető szerepekben. A darabot Kozma Andor rendezi. A m. t. bérlőközönséget felhívja az igazgatóság, hogy aki a 31-i, pénteki Piros bugyellárist választja bérleti előadásul, az kedden délig ezen szándékát a színháznál jelentse be és akkor a keddi Négy asszonyt szeretek c. vígjáték helyett péntekre tartjuk fent bérleti igényüket.

HETI MŰSOR:

Péntek este: **Cigányszerelem.** (A Lehár ciklus második reprize.)
Szombat délután fél 4 órakor: **Hajnalodik.**
Szombat este 8 órakor: **Cigányszerelem.**
Vasárnap délután fél 4 órakor: **Fiatalok, bolondság.**
Vasárnap este 8 órakor: **Cigányszerelem.**

Kávéházakban és vendéglőkben kérjék a Magyar Lapok at

Nagyvárad utcáinak végleges elnevezése

Az utca neve:

544. E-5. Thaly Kálmán utca
545. A-8. Thököly út
546. G-8. Tilinkó utca
547. F-7. Tichy-nyomda „
548. F-10 Tinódi Lantos Sebestyén „
549. E-7. Timár „
550. G-8. Gr. Tisza István út
Calea Aradului és Carpatilor
551. F-8. Tisza Kálmán tér
552. F-5. Toborzó utca
553. F-10. Tolstoi Leó „
554. E-8. Tomori Pál „
555. F-9. Tompa Mihály „
556. H-11. Torda „
557. F-8. Torna „
558. F-5. Torockó „
559. B-8. Törökötöm vezér „
560. F-4. Tölgyfa „
561. D-4. Tömös „
562. D-6. Török Ignác „
563. M-1. Trencsén „
564. A-8. Tulipán „
565. G-11. Turán „
566. F-6. Turul „
568. A-8. Tükör „
569. F-6. Tüzes Gábor „
570. A-8. Tűzharcosok tere „
567. A-8. Tutaj „
561-a. G-12. Dr. Tóth Károly „
571. G-2. Uzsoki út
572. F-5. Úteg utca
573. C-7. Vadász „
574. H-4. Vadvirág „
575. G-8. Vágóhid „
576. B-8. Vajda-Hunyad „
577. I-9. Váltó „
578. E-8. Dr. Várady Zsigmond „
579. C-8. Varjú „
580. I-12. Vaskó „
581. F-10. Vass Gereben „
582. I-9. Vasut „
583. E-9. Vécey Károly „
584. F-7. Verbőczy István „
585. E-3. Verdi „
586. G-9. Veres Balázs „

(11) Volt román név:

Strada General Petala
Őssi-telep 1. számú utca
Strada Flueraşului és Gradinei
„ Matei Basarab
„ Tepei Voda
„ Plevnei
a Pece hidig
Parcul Stefan cel Mare
Strada Valcele
„ Tolstoi és Neptun
„ Aristotel
„ Prof. Pompeiu
„ Turda
„ Cele Trei Crisuri
„ Slovacilor
Őssi-telep 50. számú utca
„ Gorunului
„ Predeal
„ Vilson
„ Sacadatului
Őssi-telep 30. számú utca
„ Zacharie Barsan
„ Dr. Pop Cicio
„ Oglinzii
„ Odobescu
Őssi-telep 21. számú utca
Strada Cotraceni
„ Dr. Irina Károly
Calea Pasului
Strada Calimanestilor
Őssi-telep 71. számú utca
Strada Vaselor
„ Abatorului és Verei
Őssi-telep 48. számú utca
Strada Semnului
„ Cogalniceanu és N. Filipescu
„ Bucovina
„ Prahova
„ Amos Francu
„ Caii Ferate
„ Marasesti
„ Tribunalului
„ Giuseppó I. Verdi
„ Dobrogea és Szöllősi rei

600 új orvosra van szükség Magyarországon.

Budapestről jelentik: Az Országos Orvoskamara választmányi ülésén bejelentették, hogy az ország területén körülbelül 600 új orvosi állás van üresedésben.

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknél 25 százalék engedmény

Lakás

Kersek mielőbbre 2 szobás lakást, esetleg konyha, vagy fürdőszoba nélkül is, fiatal házaspárnak. Cim a kiadóban. 603

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használtáru üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek. órák, ókszerű javítók Gyenge István ékszerész. Rakóczi ut 19.

Kertes kis ház olcsón eladó. Érdeklődni lehet dr. Dobay ügyvédnél, Szaniszló-u. 4. 601

Töltőtoll kiváló márkák, nagy választékban, olcsón Simon István könyv-papírüzletben Bémer-tér 5. Tel. 26-45.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész, Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Varró- és tanulóanyagokat felveszek. — Ugyanott jokarban levő gyermek-kocsi eladó. Földessyné, Szaniszló-u. 53. szám. 617

Briliánsért, régi ékszerért magas arat fizetek. Tarián ékszerész, Rakóczi-ut 8. (Szechenyivel szemben).

ARANYAT magas áron veszek
EZÜSTÖT Haslinger ékszerész
BRILLIÁNST Rakóczi-ut 8.

Különféle

RÉZ- VAGY VASONTÓK FIGYELMEBE! Olomtörmelék kiöntésére vállalkozók jelentkezzenek a Szent László-nyomda RT-nél, Szilágyi Dezső utca 5.

Állást keres

Állást keres érettségizett fiatal férfi. Cim a kiadóban. 615
Jó férfi munkás borbély segéi állást keres. Cím a kiadóba kér. 613

Állást nyert

Edesipari szakmában jártas, fiatal intelligens keresztény utazót keresek. Sajátkezű írásbeli ajánlatokat a kiadó továbbít „Edesipar” jellegre.

Állami intézménynél öskeresztény gépirőnö alkalmazást nyerhet. Cim: a kiadóhivatalban. 618

Garanciaképes portást keresünk, hadirokkantak előnyben. Fritsch hentes Rakóczi-ut. 616

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Fellelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.